

frankizia. Hala, gogoeta egingo dugu printzesa tradizionalaren arketipoa nola eraikitzen den identitate-ardatz nagusien homogeneousunaren bidez (itxura fisikoa, dibertsitate funtzionala, adina, genero-identitatea, sexu-orientazioa, arrazionalizazioa) eta horrek arau-feminitatearen eredu baten eraikuntzan eta heroinaren bidean duen eragina. Gainera, mapaketa kronologiko bat egingo dugu eredu horrek norantz egin duen aurrera jakiteko, batez ere, azken protagonistetatik abiatuta: Rapunzel (Enredados, Tangled, 2010), Merida (Brave, 2012), Anna, Elsa (Frozen, 2013) eta Moana (Vaiana, Moana, 2016).

Hala ere, Pierre Bourdieu-ra itzuliz, ezin dugu ahaztu eremu mediatikoa borroka sinbolikoko eremua dela. Eta, berez, kontserbadorismoaren eta aldaketaren arteko indarrak etengabe ageri dira. Horregatik, oso interesgarria da justizia sozialaren ikuspegitik demokrazian sakontzen duten kultura-produktuak ezagutzea. Ohiko estereotipoei eta arketipoei uko egiten dieten pertsonaien eraikuntza konplexuen aldeko apustua egiten duten filmak eta serieak dira. Alde horretatik, Japoniaraino eramango gara, beste animazio-azterlan handi batean geratzeko: Studio Ghibli eta Hayao Miyazaki maisua.

1980ko hamarkadaz geroztik, Miyazakik bere heroismo-bide berezia egiten duten pertsonaia femeninoen begiradaren bidez kontatutako filmak utzi dizkigu. Eta, Disneyk ez ezik, fikzioaren zati handi batek ohituta dituen genero-rol bitar eta hierarkizatuetatik urrun egiten dute. Alde horretatik, nipoiak neskato, nerabe eta heldu gazteak marrazten ditu, belaunaldien arteko ikaskuntzaren, (ber)ezagutzaren eta elkarren mendekotasunaren bidez ekiteko eta eraldatzeko gaitasun handia dutenak. Unibertso oso kritikoa, besteak beste feminismoarekin, ekologismoarekin edo bakezalearekin lotutako balioak dituena.

Hala ere, Miyazakiren munduak ahazten jarraitzen du identitate-ardatz zoragarriak, gaur egun gure gizartearen heterogeneotasuna ulertzeko funtsezkotzat jotzen direnak. Dibertsitate funtzionala, genero-identitatea, sexu-orientazioa edo arrazalizazioa bezalako ardatzei egiten diegu erreferentzia. Horregatik, AEBetara itzuliko gara, egungo telebista-serieetan beste erreferente batzuk bilatzeko. Eta errepasso bat egingo dugu hainbat pertsonaiaren istorioak kontatzen dituzten sorkuntzekin, hala nola *Steven Universe* (Cartoon Network, 2013-2019), *She-Ra eta boterearen printzesak* (*She-Ra and The Princesses of Power*, Netflix, 2018-2020) edo *Casa Búho* (*The Owl House*, Disney Chanel). Alde batean eta bestean sormen-unibertsoaren haustura gertatzen da. Izan ere, produkzio horietako askoren buruan animazioaren kristalezko sabaia hausten ari diren emakume gazteak daude, hala nola Noelle Stevenson, Rebecca Sugar edo Dana Terrace.

Azken batean, haur eta gazteen animazioaren mundura hurbiltzeko espazio bat izango da irakurketa kritiko eta feminista batetik abiatuta, kultura-produktu desberdinetatik zein mezu iristen zaizkigun jakiteko.